

Handläggare
Elfwendahl, Magnus

Datum
2017-10-03

Diarienummer
KTN-2017-0366

Kulturnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för kvarteret Sigbjörn, Torbjörns torg, Uppsala kommun

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat yttrande avseende detaljplan för kvarteret Sigbjörn, Torbjörns torg.

Sammanfattning

Syftet med planen är att möjliggöra bostäder och nya funktionella butikslokaler. Planen ska bidra till att skapa större vistelseytor och att torget rustas upp. Enligt Uppsala kommuns översiktsplan är Torbjörns torg utpekad som en stadsdelsnod där det är önskvärt att förtäta med bostäder och verksamhetslokaler.

Ärendet

Plan- och byggnadsnämnden har beslutat sända ut ett detaljplaneförslag för kvarteret Sigbjörn, Torbjörns torg. Eventuella synpunkter på förslaget ska vara nämnden tillhanda senast 30 oktober 2017. Planområdet omfattar fastigheten Svartbäcken 19:1, som ägs av Tunabackar Utveckling AB och som är en del av Rosendals fastigheter, Svartbäcken 1:11 som ägs av bostadsrättsföreningen Torbjörn, samt fastigheterna Svartbäcken 1:5 och Tuna backar 1:15 som ägs av Uppsala kommun.

Planområdet är ca 13 000 kvm.

Torbjörns torg är stadsdelscentrum i Svartbäcken. Inom området finns en relativt stor livsmedelsbutik som ser fram emot en större butiksytta. Inom området finns även frisersalong, sushirestaurang samt lokaler för kampsport och en samlingspunkt för äldre. I norra delen av torget finns olika verksamheter, bland annat konditori, tobaksaffär, apotek, blomsteraffär och

vintagebutik. Torget är idag uppdelat i tre delar, med stora parkeringsytor i norra och södra delen samt en mindre torgyta i västra delen.

Syftet med planen är att möjliggöra bostäder och nya funktionella butikslokaler. Planen ska bidra till att skapa större vistelseytor och att torget rustas upp. Enligt översiktsplan är Torbjörns torg utpekad som en stadsdelsnod där det är önskvärt att förtäta med bostäder och verksamhetslokaler.

Enligt förslaget ska torget minskas något i storlek och det ska skapas vistelseytor. I detaljplaneförslaget ska tegelbyggnaden och den tidigare fritidsgården Tunet rivas för att möjliggöra en ny högre byggnad i upp till sex våningar. Bottenvåningen planeras till största delen användas som livsmedelsbutik och annan handel.

Torbjörns torg fick sin nuvarande karaktär i samband med att affärs- och fritidsbyggnaden uppfördes 1968. Fritidsgården Tunet är ett typiskt uttryck för dåtidens sociala ambitioner och omsorg om medborgarna, i detta fall om ungdomarna. I Tunet fanns kiosk, stor foajé med café, kapprum en mindre samlingssal, omklädningsrum samt utrymmen för rekvisita och en trappa upp stor samlingssal med scen och plats för 210 personer samt studierum och pentry. På bottenvåning fanns bland annat motionshall med omklädningsrum, duschar, hobbyrum, fotostudio med mörkrum, studierum och jazzrum. Den tidigare fritidsgårdens botten- och källarvåningen hyrs idag av KFUK-KFUM och Budohuset. På övervåningen finns ett kommunalt dagcentrum för pensionärer.

En kulturmiljöutredning har utförts av Bjerking AB på uppdrag av Tunabackar utveckling AB. Denna beskriver fritidsgården och detaljer hos exteriör och interiör. Bland det som uppmärksamma är den ambitiöst utformade trapphallen med dess elegant svängda trappa liksom trappans smäckra handledare i mässing, konststensgolvet, de obehandlade röda tegelväggarna samt dörrar med ekfanér. Utredaren konstaterar att fritidsgården står för en strikt senmodernistisk arkitektur, men avstår från att göra en kulturhistorisk värdering.

Enligt förslaget tillgodoses barnperspektivet genom tillkomsten av ett bilfritt torg, separerade gång- och cykelvägar samt en trafik skyddad bostadsgård som innebär att äldre barn kan leka själva på gården.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Planhandlingar finns att hämta på kommunens hemsida (www.uppsala.se). Klicka på: **Boende och trafik**, och därefter på **Samhällsbyggnad och planering** och klicka på **Detaljplaner**. Gå sedan till **att se detaljplaner som är öppna för samråd eller granskning**. Klicka på **Kvarteret Sigbjörn, Torbjörns torg**. Sök sedan upp den planhandling du söker.

<http://bygg.uppsala.se/samhallsbyggnad-utveckling/detaljplanering/detaljplaner-oppna-for-synpunkter/kvarteret-sigbjorn-torbjorns-torgy-sida/>

Handläggare
Elfwendahl, Magnus
Sörås Stafelin, Pia

Datum
2017-10-03
Rev 2017-10-18

Diarienummer
KTN-2017-0330

Plan- och byggnadsnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för kvarteret Sigbjörn, Torbjörns torg

Uppsala kommun

PBN 2017-002462

Kulturnämndens synpunkter

Sammanfattning

- Att tidigt i planeringsarbetet ta fram kulturmiljöunderlag som beskriver miljöer samt betydelsebärande element och detaljer är lovt, men i uppdraget bör även ingå rekommendationer för hur de utpekade värdena ska hanteras för att ge stöd åt vidare bedömningar.
- Det fortsatta programarbetet behöver ytterligare klargöra behovet av samlingslokaler liksom möjligheten till samlokalisering med andra intressen.
- Kulturförvaltningen ska ges möjlighet att delta i torgets gestaltning med hänsyn till befintligt konstverk. Möjligheten till eventuell ny konstnärlig gestaltning behöver studeras närmare.
- Barnens perspektiv liksom behovet av lokaler för barn och ungas fria tid behöver beaktas i det fortsatta planarbetet

Allmänna

Kulturnämnden välkomnar planförslaget som ska medverka till att utveckla kvarteret Sigbjörn och Torbjörns torg och som kommer bidra till nya vistelseytor, även om torget minskas något, till en stadsdelsnod och lokalt centrum i enlighet med översiktsplan.

Social hållbarhet kräver långsiktig planering och eftertänksamt resursutnyttjande. I ett hållbart samhälle måste sociala och kulturella perspektiv vägas samman med ekonomiska och miljömässiga aspekter. Kulturnämnden ser positivt på att miljön runt Torbjörns torgs utvecklas men saknar ett tydligt ställningstagande vad gäller förutsättningarna för kultur- och fritidsaktiviteter i denna del av staden i anslutning till den framtida stadsnoden.

Nedan följer synpunkter på enskilda delar i detaljplaneförslaget. Sidhänvisning till detaljplaneförslaget inom parentes.

Kulturmiljö (sid 9)

Fritidsgården Tunets exteriör och interiör är väl beskriven i den kulturmiljöutredning som medföljer detaljplaneförslaget. Dock saknas i underlaget en sammanfattande kulturhistorisk värdering. Att tidigt i planeringsarbetet ta fram kulturmiljöunderlag som beskriver miljöer samt betydelsebärande element och detaljer är lovvärt, men i uppdraget bör även ingå rekommendationer för hur de utpekade värdena ska hanteras för att ge stöd åt vidare bedömningar.

Offentlig och kommersiell service (sid 15)

Enligt förslaget ska på den norra delen av torget skapas vistelseytor och en paviljongbyggnad möjliggöras.

Kulturnämnden välkomnar att det enligt planförslaget ingår ersättningslokaler för kampsportsverksamheten och samlingslokaler, planerade i det nordöstra hörnet mot Svartbäcksgatan. Kulturnämnden vill uppmärksamma att ett stadsliv i mänsklig skala även förutsätter tillgång till centralt belägna samlingslokaler där boende i området har möjlighet att utöva kultur-, bildnings- och fritidsverksamhet. Det fortsatta detaljplanearbetet behöver ytterligare klargöra behovet av samlingslokaler och möjligheten till samlokalisering med andra intressen.

På Torbjörnstorg finns idag konstverket Göta från 1952 av Olle Holmsten i ägo av Uppsalahem. Kulturnämnden förutsätter att kulturförvaltningen ges möjlighet att delta i torgområdets gestaltning med hänsyn till det befintliga konstverket och att möjligheten till eventuell ny konstnärlig gestaltning på torget studeras närmare.

Barnperspektiv (sid 25)

Kulturnämnden saknar ett barnperspektiv i planeringen. Att utgå från ett barnperspektiv syftar till att tillgodose barnens behov och se till att deras rättigheter tas till vara.

Det är viktigt att barnens aspekter tas om hand i det fortsatta planarbetet. Behovet av lokaler och utemiljö för barn och ungas fria tid behöver beaktas vidare och möjligheten till samlokalisering med andra verksamheter studeras närmare.

Kulturnämnden

Peter Gustavsson
Ordförande

Samuel Lundström
Nämndsekreterare